

სკოპინგის დასკვნა N 53

დაგეგმილი საქმიანობის დასახელება: 110 კვ ძაბვის მიწისზედა ელექტროგადამცემი ხაზის გაყვანა და 110/35 კილოვოლტი ძაბვის ქვესადგურის მოწყობა-ექსპლუატაცია;

დაგეგმილი საქმიანობის განმახორციელებელი: შპს „ქართლი ჯენერეიშენ“;

დაგეგმილი საქმიანობის განხორციელების ადგილი: მარნეულის მუნიციპალიტეტი;

განცხადების შემოსვლის თარიღი: 18.07.2022;

მონაცემები სკოპინგის ანგარიშის შემდგენელის შესახებ: შპს „ენვისო“;

ძირითადი საპროექტო მონაცემები:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით, სსიპ გარემოს ეროვნულ სააგენტოში შპს „ქართლი ჯენერეიშენის“ მიერ წარმოდგენილი იქნა მარნეულის მუნიციპალიტეტში, 110 კვ ძაბვის მიწისზედა ელექტროგადამცემი ხაზის გაყვანა და 110/35 კილოვოლტი ძაბვის ქვესადგურის მოწყობა-ექსპლუატაციის სკოპინგის ანგარიში.

დაგეგმილ საქმიანობასთან დაკავშირებით გზშ-ის ჩატარების საჭიროების დადგენის მიზნით შპს „ქართლი ჯენერეიშენის“ მიერ სააგენტოში წარდგენილი იყო სკრინინგის განცხადება, რაზეც 2022 წლის 17 მაისის N 86/ს ბრძანებით მიღებულ იქნა სკრინინგის გადაწყვეტილება გარემოზე ზემოქმედების შეფასებას დაქვემდებარების შესახებ და შპს „ქართლი ჯენერეიშენს“ დაევალა „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-8 მუხლით გათვალისწინებული სკოპინგის პროცედურის გავლა.

მარნეულის მუნიციპალიტეტში, შპს „ქართლი ჯენერეიშენის“ საკუთრებაში არსებულ არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთზე (ს/კ: 83.20.01.661 - საერთო ფართობით 100 ჰა) დაგეგმილია 50 მგვტ სიმძლავრის მზის ელექტროსადგურის („მარნეულის მზის ელექტროსადგური“) მოწყობა, რისთვისაც პროექტი ითვალისწინებს 110 კვ ძაბვის მიწისზედა ეგხ-ის გაყვანასა და 110/35 კილოვოლტი ძაბვის ქვესადგურის განთავსებას. მზის ელექტროსადგურის საპროექტო არეალის (სადაც ასევე განთავსებული იქნება 110 კილოვოლტი ძაბვის ქვესადგური) GPS კოორდინატებია: X-487379.820, Y-4596155.306; X-487302.593, Y-4596615.025; X-487691.235, Y-4597157.830; X- 488548.061, Y-4597152.134; X-488570.356, Y-4596583.868; X-487835.965, Y-4596156.496. უშუალოდ ქვესადგურის განთავსების ადგილის GPS კოორდინატებია: X-487410.85, Y-4596195.29. საპროექტო ეგხ-ის საწყისი და საბოლოო წერტილის GPS კოორდინატებია: X-487415.42, Y-4596154.35; X-486411.17, Y-4594360.48. მონაცემების ელექტრონული გადამოწმებით საპროექტო ქვესადგურიდან უახლოესი საცხოვრებელი სახლი დაშორებულია 3,699 მეტრით (ქ. მარნეული), ხოლო საპროექტო ელექტროგადამცემი ხაზიდან - 1,755 მ-ით (სოფ.იაღლეჯა). სკოპინგის ანგარიშის შესაბამისად, საპროექტო ეგხ-ის დერეფანი კვეთს არსებული ელექტროგადამცემი ხაზების დერეფნებს, მშრალ ხევს (მდ. აგბურუნი) და გაივლის კერძო და სახელმწიფო საკუთრებაში არსებულ ნაკვეთებზე.

სკოპინგის ანგარიშში მოცემულია ინფორმაცია დაგეგმილი საქმიანობის ალტერნატიული ვარიანტების შესახებ. სკოპინგის ანგარიშში განხილული - ეგხ-ის გაყვანის ორი

ალტერნატიული ვარიანტიდან უპირატესობა მიენიჭა II ალტერნატიულ მარშრუტს. სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით ეგხ-ის ადგილმდებარეობის შერჩევა მოხდა ტექნიკური თვალსაზრისით, ვინაიდან ორივე მარშრუტი იდენტური გარემოს ფონური მდგომარეობით ხასიათდება. შერჩეული ალტერნატივა გულისხმობს 110 კვ ძაბვის და 2.6 კმ სიგრძის ეგხ-ის არსებულ 220 კვ-იან ქ/ს „მარნეულში“ მიერთებას. სკოპინგის ანგარიშში არ არის სათანადოდ წარმოდგენილი და გზშ-ის ეტაპზე დაზუსტებას საჭიროებს დაგეგმილი საქმიანობისა და მისი განხორციელების ადგილის ყველა გონივრული ალტერნატივის შესახებ ინფორმაცია, მათ შორის მოცემული უნდა იქნეს ინფორმაცია საპროექტო ეგხ-ის და ქვესადგურის ადგილმდებარეობის ალტერნატივების შედარებითი ანალიზის შესახებ, თითოეული ალტერნატიული ვარიანტის დადებითი და უარყოფითი მხარეების მითითებით, შერჩეული ალტერნატივის გარემოსდაცვითი დასაბუთებით. მნიშვნელოვანია განხილული იქნეს ასევე უმოქმედობის (ნულოვანი) ალტერნატივა, რომელიც გულისხმობს საქმიანობის განუხორციელებლობის შემთხვევაში გარემოს არსებული მდგომარეობის ბუნებრივად განვითარების აღწერას.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, მზის ელექტროსადგურის საპროექტო სიმძლავრე იქნება 50 მვტ (ცვლადი დენი)/68 მვტ (მუდმივი დენი). სადგური აღჭურვილი იქნება ორმხრივი ტიპის მზის პანელებით. საერთო ჯამში გათვალისწინებულია 32 400 ცალი 645 ვატიანი და 72 480 ცალი 650 ვატიანი პანელის განთავსება. პანელები მაგრდება მეტალის კონსტრუქციებზე და განთავსდება ერთ რიგად. წარმოდგენილი ინფორმაციის მიხედვით, წლის განმავლობაში გათვალისწინებულია 91 551 მგვტ/სთ ელექტროენერგიის გენერაცია. მზის პანელები მზის რადიაციის მოქმედებით წარმოქმნიან მუდმივ დენს, რომელიც ინვერტორების მეშვეობით გარდაიქმნება ცვლად დენად. ცვლადი დენი ძაბვის ასამაღლებლად მიეწოდება ტრანსფორმატორს (35 კვ). აღნიშნულის შემდგომ ენერგია მიეწოდება საპროექტო ქვესადგურს, ხოლო ძაბვის 110 კვ-მდე ამალეების შემდგომ 2.6 კმ სიგრძის ეგხ-ის მეშვეობით დაუკავშირდება არსებულ 220 კვ-იან მარნეულის ქვესადგურს, სადაც დამატებით მოეწყობა 110 კვ უჯრედი, რასაც სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით განახორციელებს სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა“.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, სატრანსფორმატორო ქვესადგური განლაგდება მზის ინვერტორების სამხრეთ-დასავლეთ ნაწილში. ქვესადგურის ზომები იქნება - 100X150 მეტრი. წარმოდგენილი სქემატური ნახაზებიდან დგინდება რომ ქვესადგურში განთავსდება 110 კვ ძაბვის გამანაწილებელი, ასევე 35 კვ ძაბვის უჯრედები, საწყობები და ზეთშემკრები. სკოპინგის ანგარიშში არ არის სათანადოდ ასახული და მნიშვნელოვანია გზშ-ის ეტაპზე წარმოდგენილი იქნეს დეტალური ინფორმაცია საპროექტო ქვესადგურის შესახებ - ქვესადგურის ტიპის, შემადგენელი კომპონენტების და ა.შ მითითებით. ამასთან მნიშვნელოვანია განხილული იქნეს სატრანსფორმატორო ზეთის ავარიული დაღვრის მართვის საკითხები.

საპროექტო ელექტროგადამცემი ხაზის დერეფანში დაგეგმილია სხვადასხვა ტიპის 13 ცალი საყრდენის დამონტაჟება. საპროექტო საყრდენების GPS კოორდინატებია: 1) X-486430.646, Y-4594364.330; 2) X-486691.947, Y-4594408.268; 3) X-486729.012, Y- 4594473.511; 4) X- 486743.324, Y-4594549.110; 5) X-486752.913, Y-4594674.711; 6) X-486762.974, Y-4594806.658; 7) X-486711.034, Y-4595082.709; 8) X-486660.563, Y-4595350.996; 9) X-486609.009, Y-4595624.964; 10) X-486825.037, Y-4595838.809; 11) X-487070.485, Y-4595998.048; 12) X-487328.919, Y-4596098.337; 13) X-487418.497, Y-4596145.172. საპროექტო ქვესადგურიდან ეგხ-ის ტრასას აქვს ჩრდილოეთის მიმართულება. საპროექტო ეგხ-ის ბუფერი განაპირა სადენიდან შეადგენს 20-20 მეტრს (ორივე მხრიდან). მნიშვნელოვანია გზშ-ის ეტაპზე

წარმოდგენილი იქნეს ეგზ-ის საპროექტო მონაკვეთის/დერეფნის და საყრდენების ტერიტორიების, ასევე აღნიშნულ ტერიტორიებზე არსებული გარემო პირობებისა და ბიომრავალფეროვნების შესახებ დეტალური ინფორმაცია.

პროექტის ფარგლებში დაგეგმილია მისასვლელი გზებისა და სამშენებლო ბანაკის მოწყობა. დაგეგმილია 4.47 კმ სიგრძისა და 8 მ სიგანის, ინერტული მასალის საფარიანი მისასვლელი გზის მოწყობა. საპროექტო გზაზე მოეწყობა სანიაღვრე, გრუნტის კიულვერტები. მშრალი ხეობის კვეთაზე (2 ადგილას) მოეწყობა წყალგამტარი მილები. სამშენებლო ბანაკის განთავსება დაგეგმილია საპროექტო ქვესადგურთან ახლოს, 0.35 ჰექტარზე. სამშენებლო ბანაკის ტერიტორიაზე განსათავსებელი ძირითადი ობიექტებია: დიზელ-გენერატორი არმატურის საამქრო, ტრანსპორტის სადგომი, სასაწყობე კემპები და სხვ. სამშენებლო ბანაკის სასმელ-სამეურნეო წყლით მომარაგება მოხდება ქ. მარნეულიდან. ჩამდინარე წყლების შესაგროვებლად გათვალისწინებულია 10 მ³ მოცულობის ბეტონის მიწისქვეშა ავზის მოწყობა, საიდანაც წყლები პერიოდულად იქნება გატანილი სასენიზაციო მანქანით, მარნეულის მუნიციპალიტეტის სანიტარული სამსახურების მიერ. ამასთან სკოპინგის ანგარიშში მითითებულია რომ სამეურნეო-ფეკალური წყლები გაიწმინდება ბიოლოგიური გამწმენდი ნაგებობის საშუალებით, რაც საჭიროებს დაზუსტებას და ბიოლოგიური გამწმენდი ნაგებობის შესახებ გზშ-ის ანგარიშში დეტალური ინფორმაციის ასახვას.

სკოპინგის ანგარიშში მოცემულია გარემოს ფონური მდგომარეობის აღწერა, ზოგადი ინფორმაცია გარემოზე შესაძლო ზემოქმედების სახეებისა და იმ ღონისძიებების შესახებ, რომლებიც გათვალისწინებული იქნება გარემოზე მნიშვნელოვანი უარყოფითი ზემოქმედების თავიდან აცილებისათვის, შემცირებისათვის ან/და შერბილებისათვის.

საპროექტო არეალში მცენარეულობა ძლიერ დეგრადირებულია. მეორადი მცენარეულობა წარმოდგენილია ძირითადად სტეპების სახით. ტერიტორია ანთროპოგენური ზემოქმედებით სახეცვლილია და ძირითადად გამოყენებულია სამოვრებად. სკოპინგის ანგარიშის შესაბამისად, ვინაიდან საპროექტო არეალი მთლიანად დეგრადირებულ სამოვრებს უკავია ტერიტორიაზე წარმოდგენილი არ არის ასეთი ტიპის ლანდშაფტისთვის დამახასიათებელი ფაუნის ბევრი წარმომადგენელი. სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით საკვლევ არეალში ფიქსირდება დაახლოებით 40 სახეობის ფრინველი, მათ შორის საქართველოს და საერთაშორისო წითელ ნუსხაში შეტანილი სახეობა - ფასკუნჯი (*Neophron percnopterus*). აღნიშნული გარემოების მიუხედავად სკოპინგის ანგარიშში არ არის წარმოდგენილი სათანადო ინფორმაცია ორნითოფაუნაზე, მათ შორის ფასკუნჯზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასების შესახებ, რაც გზშ-ის ეტაპზე საჭიროებს დაზუსტებას.

სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით კუმულაციური ზემოქმედება მოსალოდნელია ელექტროგადამცემი ხაზის გაყვანის ჭრილში. საკვლევ არეალში არსებული და საპროექტო ელექტროგადამცემი ხაზების არსებობის შედეგად ფაუნაზე, განსაკუთრებით ფრინველთა სახეობებზე, მოსალოდნელი კუმულაციური ზემოქმედების საკითხი გზშ-ის ეტაპზე საჭიროებს დამატებით შესწავლას/შეფასებას და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების განსაზღვრას.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, ნიადაგის/გრუნტის და გრუნტის წყლების დაბინძურება დაკავშირებული იქნება ტრანსფორმატორზე ან ინვერტორზე მომხდარ ავარიულ შემთხვევასთან. ზეთების ავარიული დაღვრით გარემოს დაბინძურების პრევენციის მიზნით დაგეგმილია შემაკავებელი ავზის მოწყობა. საწვავის სამარაგო რეზერვუარები

შემოიზღუდება ავარიული დაღვრის შემაკავებელი ბარიერებით. სკოპინგის ანგარიშის შესაბამისად ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნა-დასაწყობება განხორციელდება მოქმედი ტექნიკური რეგლამენტის შესაბამისად.

დაგეგმილი საქმიანობის განხორციელება დაკავშირებული იქნება ასევე ვიზუალურ-ლანდშაფტურ ზემოქმედებასთან, რომელიც ძირითადად ექსპლუატაციის ეტაპზე იქნება მოსალოდნელი. სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით აღნიშნული სახის ზემოქმედება არ იქნება მნიშვნელოვანი საპროექტო არეალის დასახლებული პუნქტიდან დაშორების გათვალისწინებით. ამასთან, ზემოქმედების შერბილების მიზნით დაგეგმილია გამწვანების სამუშაოების გატარება და მზის ელექტროსადგურის ტერიტორიის გარშემო ფასადის გარემოსთან შეხამებულ ფერებში შეღებვა.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის შესაბამისად სამშენებლო ტერიტორიაზე არ იქნა გამოვლენილი/დაფიქსირებული რაიმე სახის საშიში გეოდინამიკური პროცესები ან მათ მიერ წარსულში შეცვლილი რელიეფის ფორმების კვალი. საპროექტო ეტაპ-ის საველე შესწავლის პირობებში საძიებო არეალში და უშუალო სიახლოვეს გამოვლინდა გამოფიტვის პროცესები. საინჟინრო-გეოლოგიური პირობების სირთულის მიხედვით გამოკვლეული ტერიტორია მიეკუთვნება მეორე კატეგორიას (საშუალო სირთულის).

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე, სააგენტომ უზრუნველყო წარმოდგენილი სკოპინგის ანგარიშისა და საჯარო განხილვის შესახებ ინფორმაციის კანონმდებლობით დადგენილი წესით გავრცელება, მათ შორის ინფორმაცია განთავსდა სააგენტოს ოფიციალურ ვებგვერდზე და მარნეულის მუნიციპალიტეტის მერიის საინფორმაციო დაფაზე. სსდ გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის რეგიონული წარმომადგენლების მიერ განცხადებები განთავსდა მარნეულის მუნიციპალიტეტში, ინფორმაციის გავრცელების დამკვიდრებულ ადგილებზე. ამასთან, ინფორმაცია განთავსდა სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრის ვებგვერდზე და გადაიგზავნა ცენტრის გამომწერებთან ელ. ფოსტის მეშვეობით. სკოპინგის ანგარიშთან დაკავშირებით საჯარო განხილვა გაიმართა 2022 წლის 5 აგვისტოს, მარნეულის მუნიციპალიტეტის მერიის შენობაში. საჯარო განხილვას ესწრებოდნენ სსიპ გარემოს ეროვნული სააგენტოს, მარნეულის მუნიციპალიტეტის და შპს „ენვისოს“, შპს „ქართლი ჯენერეიშენის“ წარმომადგენლები, ასევე ადგილობრივი მაცხოვრებლები. საჯარო განხილვის ფარგლებში პროექტთან დაკავშირებით შენიშვნები არ დაფიქსირებულა.

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე პროექტთან დაკავშირებით წერილობითი შენიშვნები/მოსაზრებები სააგენტოში არ წარმოდგენილა.

სკოპინგის პროცედურის შედეგად სააგენტოს მიერ იდენტიფიცირებული იქნა გარემოზე და ადამიანის ჯანმრთელობაზე მოსალოდნელი ძირითადი ზემოქმედების წყაროები, სახეები და ობიექტები. ამასთან, განსაზღვრული და დაგეგმილი იქნა საქმიანობის გზმ-ის ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი, ასევე გზმ-ის პროცესში დეტალურად შესასწავლი ზემოქმედებების საკითხები.

გზმ-ის ანგარიშის მომზადებისთვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი:

1. გზმ-ის ანგარიში უნდა მოიცავდეს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მე-3 ნაწილით დადგენილ ინფორმაციას;

2. გზშ-ის ანგარიშს უნდა დაერთოს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მე-4 ნაწილით განსაზღვრული დოკუმენტაცია;
- 2.1. გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის მე-10 მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად გზშ-ის ანგარიში ხელმოწერილი უნდა იყოს იმ პირის/პირების მიერ, რომელიც/რომლებიც მონაწილეობდა/მონაწილეობდნენ მის მომზადებაში, მათ შორის, კონსულტანტის მიერ;
3. გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს სკოპინგის ანგარიშში მითითებული (განსაზღვრული, ჩასატარებელი) კვლევების შედეგები, მოპოვებული და შესწავლილი ინფორმაცია, გზშ-ის პროცესში დეტალურად შესწავლილი ზემოქმედებები და შესაბამისი შემცირების/შერბილების ღონისძიებები.
4. **გზშ-ის ანგარიშში, ასევე წარმოდგენილი უნდა იყოს:**
 - პროექტის საჭიროების დასაბუთება (გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედებით გამოწვეული დანაკარგისა და მიღებული სარგებლის ურთიერთშეწონის საფუძველზე);
 - პროექტის აღწერა, მათ შორის პროექტის ფარგლებში განსახორციელებელი სამუშაოების/ღონისძიებების დეტალური აღწერა;
 - საპროექტო ტერიტორიის, მათ შორის მზის ელექტროსადგურის, ქვესადგურის და ეგხ-ის განთავსების ადგილების დეტალური აღწერა-დახასიათება. საქმიანობის განხორციელების ადგილების საკადასტრო კოდ(ებ)ისა და GPS კოორდინატების მითითებით, Shp ფაილებთან ერთად;
 - საპროექტო ობიექტის ერთიანი გენერალური გეგმა, მაღალი გარჩევადობითა და შესაბამისი ექსპლიკაციით, სადაც დატანილი იქნება ყველა საპროექტო ინფრასტრუქტურული ობიექტი;
 - საპროექტო ინფრასტრუქტურის (მზის პანელების, ქვესადგურის და ეგხ-ის) დაშორება მოსახლეობიდან, გენ-გეგმაზე კონკრეტული მანძილების მითითებით;
 - აეროფოტო სურათზე (მაღალი გარჩევადობით) დატანილი საპროექტო არეალის სქემატური რუკა ბეჭდური და ელექტრონული ფორმით (A3 ფორმატი; Shp ფაილი WGS_1984_37N(38N) პროექციით), საპროექტო ინფრასტრუქტურული ობიექტების მითითებით;
 - გარემოს დაცვის მიზნით შემოთავაზებული გონივრული ალტერნატიული ვარიანტების შესახებ დეტალური ინფორმაცია, შესაბამისი დასაბუთებით. მათ შორის უმოქმედობის (ნულოვანი) ალტერნატივის, ტექნოლოგიური ალტერნატივების, საპროექტო ინფრასტრუქტურული ობიექტების განთავსების ალტერნატივების ანალიზი და გარემოსდაცვითი თვალსაზრისით შერჩეული ალტერნატივების აღწერა-დასაბუთება. **გზშ-ის ანგარიშის შესაბამის ქვეთავში, დეტალურად უნდა იქნეს დასაბუთებული საპროექტო ინფრასტრუქტურული ობიექტების განთავსების ალტერნატივებიდან შერჩეული ადგილმდებარეობის გარემოსდაცვითი, სოციალურ-ეკონომიკური და ტექნიკური უპირატესობები;**
 - მზის ელექტროსადგურის შემადგენელი ინფრასტრუქტურული ობიექტების შესახებ დეტალური ინფორმაცია, მათ შორის:
 - ინფორმაცია მზის პანელების რაოდენობის, ტიპის, მიწის ზედაპირიდან განთავსების სიმაღლის და ა.შ შესახებ;
 - ინფორმაცია ქსელის ინვერტორების და მონიტორინგის სისტემის, ცვლადი და მუდმივი დენის საკაბელო ხაზების (ძაბვისა და განთავსების პირობების მითითებით), დამიწების სისტემის და მეხამრიდის შესახებ;
 - მზის პანელებისთვის განთავსებისთვის გათვალისწინებული ბუფერის (სქემატურ რუკაზე დატანით და შესაბამისი Shp ფაილებით), მისი

ფართობის და ბუფერში მოქმედი შეზღუდვების (არსებობის შემთხვევაში) შესახებ;

- საპროექტო მზის ელექტროსადგურის ძირითადი ტექნიკური პარამეტრებისა და მახასიათებლების ცხრილი/პროექტის განმარტებითი ბარათი ყველა შემადგენელი ნაგებობის აღწერით;
- მზის ელექტროსადგურის ფუნქციონირების/ელექტროენერჯის გამომუშავების ტექნოლოგიური სქემის დეტალური, თანმიმდევრული აღწერა, სადგურის ჯამური სიმძლავრისა და გამომუშავებული ელექტროენერჯის შესახებ ინფორმაციის მითითებით;
- **დეტალური ინფორმაცია** გამომუშავებული ენერჯის შეკრებისა და გენერირების შესახებ, მათ შორის:
 - დეტალური ინფორმაცია საპროექტო ქვესადგურის შესახებ - ქვესადგურის ტიპის, ძაბვის, მოწყობის გეგმის, შემადგენელი კომპონენტების, ოპერირების და ა.შ მითითებით;
 - საპროექტო ქვესადგურის ძირითადი ტექნიკური პარამეტრებისა და მახასიათებლების ცხრილი;
 - საპროექტო ქვესადგურის გენერალური გეგმა და სქემატური ნახაზები, შესაბამისი ექსპლიკაციით;
 - ქვესადგურის ტერიტორიაზე სატრანსფორმატორო ზეთის დაღვრის პრევენციის მიზნით გასათვალისწინებელი ზეთშემკრები სისტემის შესახებ ინფორმაცია, ზეთშემკრები სისტემის ეფექტურობის დასაბუთებით. ამასთან **დაზუსტებული ინფორმაცია** ინვერტორისა და ქვესადგურის ზეთების შემაკავებელი ავზის (შესაბამისი კოლექტორის სისტემით) შესახებ. ამასთან, დაზუსტებული ინფორმაცია შემაკავებელ ავზში დაგროვილი ზეთის შემდგომი მართვის საკითხების შესახებ;
 - გამომუშავებული ენერჯის საპროექტო ქვესადგურისთვის მიწოდების (გადამცემი ხაზების) შესახებ დაზუსტებული ინფორმაცია;
- **დეტალური ინფორმაცია** გამომუშავებული ელექტროენერჯის საერთო ქსელში ჩართვის შესახებ, მათ შორის:
 - ინფორმაცია საპროექტო ეგხ-ის სიგრძის შესახებ;
 - ინფორმაცია საპროექტო მონაკვეთში საყრდენი ანძების რაოდენობისა და ტიპის შესახებ;
 - ინფორმაცია საპროექტო ბუფერის (სქემატურ რუკაზე დატანიტ), მისი ფართობისა და ბუფერში მოქმედი შეზღუდვების შესახებ;
 - წარმოდგენილი იქნეს ეგხ-ის საპროექტო მონაკვეთის/დერეფნის და საყრდენების ტერიტორიების, ასევე აღნიშნულ ტერიტორიებზე არსებული გარემო პირობებისა და ბიომრავალფეროვნების შესახებ დეტალური ინფორმაცია;
 - ინფორმაცია ელექტროგადამცემი ხაზის დაცვის ზონების და ტექნიკური რეგლამენტის მოთხოვნების შესრულების (დაცვის) შესახებ;
 - საპროექტო ეგხ-ის გაყვანისა და ექსპლუატაციის დეტალური აღწერა. ამასთან, ინფორმაცია ეგხ-ის გაყვანის ტექნიკური გადაწყვეტების შესახებ;
 - საპროექტო ეგხ-ის ძირითადი ტექნიკური პარამეტრებისა და ფიზიკური მახასიათებლების ცხრილი;
 - ელექტროგადამცემი ხაზის დერეფნის დეტალური აღწერა, მათ შორის მიწისქვეშა ან/და მიწისზედა ინფრასტრუქტურული ობიექტების გადაკვეთის შესახებ დეტალური ინფორმაცია. ამასთან, ინფორმაცია საპროექტო ბუფერში არსებული ხევების გადაკვეთის შესახებ.

ინფრასტრუქტურული და ბუნებრივი ობიექტების გადაკვეთის ტექნიკური გადაწყვეტების შესახებ დაზუსტებული ინფორმაცია;

- ინფორმაცია ეგზ-ის გაყვანისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე შესაძლო ავარიული სიტუაციების შესახებ;
- ინფორმაცია ელექტროსადგურის საპროექტო ინფრასტრუქტურის მოწყობისა და ეგზ-ის გაყვანის ფარგლებში ფიზიკური/ეკონომიკური განსახლების შესახებ (არსებობის შემთხვევაში);
- ინფორმაცია პროექტის არეალში არსებული მისასვლელი გზების შესახებ;
- პროექტის ფარგლებში მოსალოდნელი ავარიული სიტუაციების შესახებ ინფორმაცია, მართვის ღონისძიებების მითითებით;
- საქმიანობის შეწყვეტის შემთხვევაში, საქმიანობის დაწყებამდე არსებული გარემოს პირვანდელ მდგომარეობამდე აღდგენის ღონისძიებების შესახებ ინფორმაცია;
- ინფორმაცია გზმ-ის ფარგლებში ჩატარებული საბაზისო/სადიებო კვლევებისა და გზმ-ის ანგარიშის მომზადებისთვის გამოყენებული მეთოდების შესახებ;
- მშენებლობა-ექსპლუატაციის ეტაპზე წარმოქმნილი ნარჩენების და მათი შემდგომი მართვის შესახებ „ნარჩენების მართვის კოდექსისა“ და მისგან გამომდინარე კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტებით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად;
- მშენებლობა-ექსპლუატაციის ეტაპზე საპროექტო ობიექტის წყალმომარაგების შესახებ დაზუსტებული ინფორმაცია;
- მშენებლობა-ექსპლუატაციის ეტაპზე წარმოქმნილი სამეურნეო-საყოფაცხოვრებო და სანიაღვრე წყლების მართვის საკითხები;
- პროექტის ფარგლებში დასაქმებული ადამიანების რაოდენობა, დასაქმებულთა შორის ადგილობრივი მოსახლეობის წილის მითითებით, ასევე ინფორმაცია პერსონალის პროფესიული და ტექნიკური სწავლების შესახებ;
- პროექტთან დაკავშირებით ადგილობრივი მოსახლეობის ინფორმირების, მათი პოზიციების, დამოკიდებულების, აზრის გათვალისწინების ამსახველი ინფორმაცია.

4.1. პროექტის ფარგლებში შესასრულებელი სამშენებლო სამუშაოების/მშენებლობის ორგანიზების შესახებ ინფორმაცია, კერძოდ:

- სამშენებლო სამუშაოების შესახებ დეტალური ინფორმაცია, შესაბამისი ვადების მითითებით. ამასთან, მოცემული იყოს სამშენებლო სამუშაოების გეგმა- გრაფიკი;
- ინფორმაცია მშენებლობაში გამოყენებული ტექნიკის შესახებ;
- დაგეგმილი საქმიანობის ფარგლებში ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნის სამუშაოების/გრუნტის სამუშაოების და სარეკულტივაციო სამუშაოების შესახებ დეტალური ინფორმაცია („ნაყოფიერი ფენის მოხსნის, შენახვის, გამოყენებისა და რეკულტივაციის შესახებ“ ტექნიკური რეგლამენტის მოთხოვნათა დაცვით);
- ინფორმაცია მოსახსნელი ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოცულობისა და მისი განთავსების პირობების, ასევე ადგილების შესახებ (მდებარეობის მითითებით - GPS კოორდინატები, Shp ფაილები);
- დაზუსტებული ინფორმაცია მშენებლობის პროცესში წარმოქმნილი ფუჭი ქანების რაოდენობა და მათი მართვის საკითხების შესახებ. ამასთან, წარმოდგენილი უნდა იყოს, ფუჭი ქანების/გრუნტის განთავსების მუდმივი/დროებითი ადგილ(ებ)ის (სანაყაროები) შესახებ დაზუსტებული ინფორმაცია, შესაბამისი საპროექტო დოკუმენტაციით (სანაყაროს ფართობისა და GPS კოორდინატების მითითებით (shp ფაილებთან ერთად);

- მშენებლობისთვის საჭირო სამშენებლო მასალების მოპოვებისა და საპროექტო ტერიტორიაზე მიწოდების შესახებ;
- ახალი მისასვლელი გზ(ებ)ის მოწყობის შესახებ დაზუსტებული ინფორმაცია, საპროექტო გზ(ებ)ის შესაბამისი პარამეტრებისა და მოწყობის სქემის მითითებით. საპროექტო გზ(ებ)ის შესაბამისი სქემატური ნახაზები, shp ფაილებთან ერთად. ამასთან, მოცემული უნდა იყოს აღნიშნული გზ(ებ)ის მოწყობასთან დაკავშირებული ზემოქმედების საკითხები და შესაბამისი პრევენციული/შემარბილებელი ღონისძიებები. ასევე ინფორმაცია ახალი გზ(ებ)ის მოწყობის ეტაპზე დამატებითი ასათვისებელი ტერიტორიის შესახებ;
- დაზუსტებული ინფორმაცია საპროექტო გზაზე მოსაწყობი სანიაღვრე გრუნტის კიულვერტებისა და წყალგამტარი მილების შესახებ (წყალგამტარი მილებით ხევების გადაკვეთის ადგილების მითითებით).

4.2. სამშენებლო ბანაკის განთავსების შესახებ ინფორმაცია, მათ შორის:

- სამშენებლო ბანაკისთვის შერჩეული ტერიტორიის აღწერა. სამშენებლო ბანაკის დაზუსტებული ლოკაცია, GPS კოორდინატების მითითებით (shp ფაილებთან ერთად);
- ინფორმაცია სამშენებლო ბანაკის ფართობის შესახებ;
- ინფორმაცია მშენებლობის მომსახურებისთვის გათვალისწინებული ინფრასტრუქტურის ბანაკის ტერიტორიაზე განთავსების შესახებ, განსათავსებელი ობიექტების აღწერა-დახასიათებით. მათ შორის: სამშენებლო ბანაკზე (არსებობის შემთხვევაში) განსათავსებელი საწვავის შესანახი რეზერვუარის ტიპის, ტევადობისა და განთავსების პირობების შესახებ ინფორმაცია; სამშენებლო ბანაკზე განსათავსებელი დიზელ-გენერატორის შესახებ ინფორმაცია.
- სამშენებლო ბანაკის გენ-გეგმა, შესაბამისი ექსპლიკაციით;
- სამშენებლო ბანაკის წყალმომარაგებისა და ჩამდინარე წყლების მართვის შესახებ დაზუსტებული ინფორმაცია.

4.3. გზმ-ის ანგარიშის გეოლოგიური ნაწილი, რომელიც უნდა მოიცავდეს შემდეგს:

- **გარემოს ფონური მდგომარეობის აღწერას, მათ შორის:**
 - რელიეფი (გეომორფოლოგია);
 - გეოლოგიური აგებულება და ტექტონიკა;
 - სეისმური პირობები;
 - ჰიდროგეოლოგიური პირობები;
 - საინჟინრო-გეოლოგიური პირობების აღწერა (უნდა მოიცავდეს საპროექტო ტერიტორიის სივრცეში არსებული საშიში გეოლოგიური პროცესების აღწერასაც);
 - ამასთან, ელექტროგადამცემი ხაზის საპროექტო დერეფანის საინჟინრო-გეოლოგიური კვლევებისა და შედეგების შესახებ ინფორმაცია.
- **გეოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასება, მათ შორის:**
 - ზემოქმედების შეფასება მიწისქვეშა/გრუნტის წყლებზე, შემარბილებელი ღონისძიებების მითითებით;
 - საშიში გეოლოგიური პროცესების შესაძლო გააქტიურების განსაზღვრა საპროექტო ობიექტების მშენებლობა-ექსპლუატაციის პერიოდში, პრევენციული და შემარბილებელი ღონისძიებების მითითებით.

4.4. გზშ-ის ანგარიშში, ბიოლოგიური გარემოს შეფასების ნაწილში წარმოდგენილი უნდა იყოს:

- ინფორმაცია უშუალოდ პროექტის გავლენის ზონაში არსებულ მცენარეებზე, ცხოველებზე (განსაკუთრებული ყურადღება გამახვილდეს საერთაშორისო ხელშეკრულებებით და საქართველოს "წითელ ნუსხით" დაცულ სახეობებზე) და ჰაბიტატებზე, მათზე შესაძლო ზემოქმედებაზე, ამ ზემოქმედების თავიდან აცილებაზე და საჭიროების შემთხვევაში საკომპენსაციო ღონისძიებებზე. ამასთან, წარმოდგენილ იქნას ზემოაღნიშნული კვლევის შედეგები ფოტომასალასთან ერთად;
- ასევე საჭიროა ბიომრავალფეროვნების კვლევებზე დაყრდნობით განახლდეს ბიომრავალფეროვნების შემარბილებელი ღონისძიებები და მონიტორინგის გეგმა, სადაც აისახება ბიომრავალფეროვნების ცალკეულ კომპონენტებზე და შემარბილებელი ღონისძიებების ეფექტურობაზე დაკვირვების საკითხი;
- ინფორმაცია სამშენებლო ბანაკის მოწყობისას ბიომრავალფეროვნების კომპონენტებზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შესახებ;
- გზშ-ის ანგარიშში აისახოს დამატებითი კვლევები და ინფორმაცია, ფრინველებთან მიმართებით კუმულაციური ზემოქმედების ფაქტორის განსაზღვრისათვის.

5. საპროექტო ინფრასტრუქტურული ობიექტების მშენებლობა-ექსპლუატაციის ეტაპზე გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება გარემოს თითოეული კომპონენტისათვის და პროექტის განხორციელების შედეგად მოსალოდნელი ზემოქმედებების შეჯამება, მათ შორის:

- ატმოსფერულ ჰაერზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება ობიექტის მშენებლობა-ექსპლუატაციის ეტაპზე, მათ შორის ემისიები სამშენებლო ტექნიკის მუშაობისას, გაბნევის ანგარიშის მითითებით. ამასთან, წარმოდგენილი უნდა იყოს ატმოსფერულ ჰაერზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შემარბილებელი/პრევენციული ღონისძიებები და მონიტორინგის საკითხები;
- პროექტის ფარგლებში მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება ხმაურისა და ვიბრაციის გავრცელების კუთხით, შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების მითითებით;
- ინფორმაცია/დასაბუთება და შესაბამისი შეფასება მზის ელექტროსადგურის მიერ ელექტრო გამოსხივებით გამოწვეული უარყოფითი ზემოქმედების შესახებ;
- ელექტრომაგნიტური ველების გავრცელებით მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება გარემოს სხვადასხვა კომპონენტებზე, საჭიროების შემთხვევაში შემარბილებელი ღონისძიებების მითითებით;
- მშენებლობა-ექსპლუატაციის ეტაპზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება ნიადაგის ნაყოფიერ ფენაზე, ამასთან ინფორმაცია ნიადაგის/გრუნტის დაბინძურების შესახებ, შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების მითითებით;
- გეოლოგიურ და ჰიდროგეოლოგიურ გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შესახებ ინფორმაცია, პრევენციული და შემარბილებელი ღონისძიებების მითითებით;
- მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე მოსალოდნელი ზემოქმედება ზედაპირული წყლის ობიექტზე და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;

- პროექტის განხორციელებით გამოწვეული ზემოქმედების შეფასება ბიომრავალფეროვნებაზე შემარბილებელი/პრევენციული ან/და საკომპენსაციო ღონისძიებების მითითებით;
- ვიზუალურ-ლანდშაფტური ცვლილებით გამოწვეული ზემოქმედების შეფასება და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- მშენებლობა-ექსპლუატაციის ეტაპზე ნარჩენების გავრცელების მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება. ნარჩენების მართვის საკითხები და ნარჩენების მართვის გეგმა;
- შესაძლო პირდაპირი და არაპირდაპირი ზემოქმედების შეფასება ისტორიულ-კულტურულ და არქეოლოგიურ ძეგლებზე, შემარბილებელი ღონისძიებების მითითებით (გზმ-ის ანგარიშის მომზადების პროცესში ჩართული იყოს შესაბამისი კომპეტენციის სპეციალისტი/ები, რათა გამოირიცხოს შესაძლო არქეოლოგიური ობიექტების დაზიანების რისკები);
- მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება სოციალურ-ეკონომიკურ გარემოზე, მიწის საკუთრებასა და გამოყენებაზე (მათ შორის ინფორმაცია, პროექტის გავლენის ზონაში მოქცეული მიწის ნაკვეთების, კერძო საკუთრებების შესახებ), ბუნებრივი რესურსების შეზღუდვაზე. ამასთან, განისაზღვროს ადამიანის ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული რისკები და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები. მოცემული უნდა იყოს ასევე სკოპინგის ეტაპზე საზოგადოების მიერ წარმოდგენილი მოსაზრებებისა და შენიშვნების შეფასება და აღნიშნული კუთხით განსახორციელებელი ღონისძიებების დეტალური აღწერა;
- **საპროექტო ტერიტორიებზე არსებულ სამოვრებზე მოსალოდნელი ზემოქმედებისა და ზემოქმედების შედეგების შეფასება.** ამასთან, წარმოდგენილი იქნეს სათანადო/ქმედითი შემარბილებელი და საკომპენსაციო ღონისძიებები, მათ შორის მოცემული იყოს სამოვარი ტერიტორიის შეზღუდვის შესახებ სოფლის მოსახლეობის ინფორმირების და მათი პოზიციების ამსახველი ინფორმაცია;
- პროექტის ფარგლებში სატრანსპორტო გადაზიდვებით/სამშენებლო ტრანსპორტის გადაადგილებით გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების, მათ შორის სატრანსპორტო ნაკადებზე მოსალოდნელი ზემოქმედების, დეტალური შეფასება და განსაზღვრული შემარბილებელი ღონისძიებები;
- საპროექტო ობიექტების მშენებლობა-ექსპლუატაციით მოსალოდნელი კუმულაციური ზემოქმედების დეტალური შეფასება გარემოს სხვადასხვა კომპონენტებზე, ანალოგიური ტიპის არსებული ან/და საპროექტო ობიექტების გათვალისწინებით, შემარბილებელი და საჭიროების შემთხვევაში საკომპენსაციო ღონისძიებების მითითებით;
- **გარემოზე შეუქცევი ზემოქმედების შეფასება და მისი აუცილებლობის დასაბუთება,** რაც გულისხმობს გარემოზე შეუქცევი ზემოქმედებით გამოწვეული დანაკარგებისა და მიღებული სარგებლის ურთიერთშეწონის გარემოსდაცვით, კულტურულ, ეკონომიკურ და სოციალურ ჭრილში;
- დაგეგმილი საქმიანობის განხორციელებით გამოწვეული გარემოზე მნიშვნელოვანი ზემოქმედების აღწერა, რომელიც განპირობებულია ავარიისა და კატასტროფის რისკების მიმართ საქმიანობის მოწყვლადობით;
- ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების გეგმა;
- საპროექტო ობიექტების მოწყობა-ექსპლუატაციის ეტაპებისთვის შემუშავებული, შემარბილებელი ღონისძიებების შემაჯამებელი გეგმა-გრაფიკი;

- მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე განსახორციელებელი გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმა (შესაბამისი საკონტროლო წერტილების მონიტორინგის სიხშირის, მეთოდის და ა.შ. მითითებით);
- გზმ-ს ფარგლებში შემუშავებული ძირითადი დასკვნები, რეკომენდაციები და საქმიანობის განხორციელების პროცესში განსახორციელებელი ძირითადი ღონისძიებები.

6. საკითხები/შენიშვნები, რომლებიც გათვალისწინებული უნდა იქნეს გზმ-ის ანგარიშში:

- სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, სამეურნეო-ფეკალური წყლები გაიწმინდება ბიოლოგიური გამწმენდი ნაგებობის საშუალებით, რაც საჭიროებს დაზუსტებას. ჩამდინარე წყლების გამწმენდი ნაგებობის მოწყობა-ექსპლუატაცია წარმოადგენს გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის II დანართით განსაზღვრულ საქმიანობას, შესაბამისად გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იქნეს ბიოლოგიური გამწმენდი ნაგებობის შესახებ დეტალური ინფორმაცია, მათ შორის ინფორმაცია: საპროექტო გამწმენდი ნაგებობის განთავსების ადგილების, მოწყობის გეგმის, გამწმენდების ტიპის, პარამეტრების, წარმადობის, ტექნოლოგიური სქემისა და გაწმენდის ეფექტურობის შესახებ; ასევე ინფორმაცია გამწმენდ ნაგებობებში წარმოქმნილი ლამის რაოდენობისა და შემდგომი მართვის ღონისძიებების შესახებ; დაბინძურებული ჩამდინარე წყლის სავარაუდო შემადგენლობა - გაწმენდამდე და გაწმენდის შემდეგ (ჩამდინარე წყლის ჩაშვების პარამეტრები), შესაბამისი დასაშვები ნორმების მითითებით; გამწმენდი ნაგებობებიდან ჩამდინარე წყლების ჩაშვების წერტილის GPS კოორდინატები;
- ამასთან, პროექტის ფარგლებში ზედაპირული წყლის ობიექტში ჩამდინარე წყლის ჩაშვების შემთხვევაში გზმ-ის ანგარიშს თან უნდა დაერთოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული - ზედაპირული წყლის ობიექტებში ჩამდინარე წყლებთან ერთად ჩაშვებულ დამაბინძურებელ ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები ჩაშვების ნორმების (ზ.დ.ჩ) პროექტი;
- სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, საწვავის სამარაგო რეზერვუარები შემოიზღუდება ავარიული დაღვრის შემაკავებელი ბარიერებით. დაზუსტებას საჭიროებს საწვავის რეზერვუარების შესახებ ინფორმაცია, რეზერვუარების ტიპის, მოცულობისა და განთავსების ადგილის-პირობების შესახებ ინფორმაციის მითითებით;
- სკოპინგის ანგარიშის შესაბამისად მზის ელექტროსადგურის შემადგენლობაში შედის ცვლადი დენის 35 კვ საკაბელო ხაზები, **რასთან დაკავშირებითაც ინფორმაცია საჭიროებს დაზუსტებას.** 35 კილოვოლტი ძაბვის მიწისზედა ან/და მიწისქვეშა ელექტროგადამცემი ხაზის გაყვანა ასევე წარმოადგენს გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის II დანართით (3.4 ქვეპუნქტით) განსაზღვრულ საქმიანობას, შესაბამისად წარმოდგენილი უნდა იქნეს დეტალური ინფორმაცია აღნიშნული ეგხ-ის გაყვანის შესახებ, მათ შორის: ინფორმაცია საპროექტო ეგხ-ის სიგრძის, ეგხ-ის ძირითადი ტექნიკური პარამეტრები და ფიზიკური მახასიათებლების და ა.შ შესახებ (shp ფაილებთან ერთად);
- სკოპინგის ანგარიშში არ არის სათანადოდ წარმოდგენილი და გზმ-ის ეტაპზე დაზუსტებას საჭიროებს დაგეგმილი საქმიანობისა და მისი განხორციელების ადგილის ყველა გონივრული ალტერნატივის შესახებ ინფორმაცია, მათ შორის მოცემული უნდა იქნეს ინფორმაცია საპროექტო ეგხ-ის და ქვესადგურის

ადგილმდებარეობის ალტერნატივების შედარებითი ანალიზის შესახებ, თითოეული ალტერნატიული ვარიანტის დადებითი და უარყოფითი მხარეების მითითებით, შერჩეული ალტერნატივის გარემოსდაცვითი დასაბუთებით. მნიშვნელოვანია განხილული იქნეს ასევე უმოქმედობის (ნულოვანი) ალტერნატივა, რომელიც გულისხმობს საქმიანობის განუხორციელებლობის შემთხვევაში გარემოს არსებული მდგომარეობის ბუნებრივად განვითარების აღწერას;

- სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით საკვლევ არეალში ფიქსირდება დაახლოებით 40 სახეობის ფრინველი, მათ შორის საქართველოს და საერთაშორისო წითელ ნუსხაში შეტანილი სახეობა - ფასკუნჯი (*Neophron percnopterus*). **აღნიშნული გარემოების მიუხედავად სკოპინგის ანგარიშში არ არის წარმოდგენილი სათანადო ინფორმაცია ორნითოფაუნაზე, მათ შორის ფასკუნჯზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასების შესახებ, რაც გზშ-ის ეტაპზე საჭიროებს დაზუსტებას;**
- ამასთან, საკვლევ არეალში არსებული და საპროექტო ელექტროგადამცემი ხაზების არსებობის შედეგად ფაუნაზე, განსაკუთრებით ფრინველთა სახეობებზე, მოსალოდნელი კუმულაციური ზემოქმედების საკითხი **გზშ-ის ეტაპზე საჭიროებს დამატებით შესწავლას/შეფასებას და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების განსაზღვრას;**
- დაზუსტებას საჭიროებს მშენებლობა-ექსპლუატაციის ეტაპზე ხმაურისა და ვიბრაციის გავრცელებით მოსალოდნელი ზემოქმედების შესახებ ინფორმაცია. კერძოდ, საპროექტო ობიექტის სპეციფიკისა და მიმდებარედ არსებული მაღალი ძაბვის ობიექტების გათვალისწინებით, ეგზ-ების ექსპლუატაციის ეტაპი დაკავშირებული იქნება ხმაურისა და ვიბრაციის გავრცელებით მოსალოდნელ ჯამურ ზემოქმედებასთან, რომლის მნიშვნელობის შეფასების შესახებ ინფორმაცია საჭიროებს დაზუსტებას;
- დაზუსტებული ინფორმაცია საპროექტო არეალში არსებული ხეების მათ შორის მდ. აგბურუნის შესახებ, ჰიდროლოგიური მახასიათებლების მითითებით;
- სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, ეგზ-ის დერეფანი კვეთს კერძო საკუთრებაში მყოფ ტერიტორიებს, რასთან დაკავშირებითაც გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს დაზუსტებული ინფორმაცია, ასევე კერძო მესაკუთრესთან შეთანხმების დამადასტურებელი დოკუმენტაცია;
- სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, საპროექტო ეგზ დაუკავშირდება არსებულ 220 კვ-იან მარნეულის ქვესადგურს, სადაც დამატებით მოეწყობა 110 კვ უჯრედი და რასაც სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა“ განახორციელებს. ამასთან დგინდება, რომ საპროექტო ეგზ კვეთს სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემის“ ბალანსზე არსებულ ეგზ-ებს. **მოცემული გარემოებების გათვალისწინებით მნიშვნელოვანია გზშ-ის ეტაპზე წარმოდგენილი იქნეს აღნიშნული საკითხების სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემასთან“ შეთანხმების დამადასტურებელი დოკუმენტაცია;**
- სკოპინგის ანგარიშში არ არის სათანადოდ ასახული და მნიშვნელოვანია გზშ-ის ეტაპზე წარმოდგენილი იქნეს დეტალური ინფორმაცია საპროექტო ქვესადგურის შესახებ - ქვესადგურის ტიპის, შემადგენელი კომპონენტების და ა.შ მითითებით. ამასთან მნიშვნელოვანია განხილული იქნეს სატრანსფორმატორო ზეთის ავარიული დაღვრის მართვის საკითხები;

- ვინაიდან, ქვესადგურის და მიწისზედა ელექტროგადამცემი ხაზის მოწყობა წარმოადგენს ერთიან პროექტს, გზშ-ის ანგარიშში, სასურველია, კვლევები წარმოდგენილი იყოს ერთიანი საინჟინრო-გეოლოგიური ანგარიშის სახით;
- ზემოქმედებისთვის გამოყოფილია 2 თავი სადაც პირველში, კუმულაციური ზემოქმედების რისკი არ განიხილება, ხოლო მეორეში იგი განიხილება გადამცემი ხაზების მოწყობის ჭრილში. მოცემული საკითხი საჭიროებს დაზუსტებას;
- გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს „ცხოველთა გადამდები დაავადებების საწინააღმდეგო პროფილაქტიკურ-საკარანტინო ღონისძიებათა განხორციელების წესების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 14 ივლისის №348 დადგენილებით განსაზღვრული მოთხოვნების დაცვის შესახებ ინფორმაცია;
- გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების მიზნით ადმინისტრაციული წარმოების დაწყებისთვის - გზშ-ის ანგარიშში გათვალისწინებული უნდა იქნეს სკოპინგის დასკვნით განსაზღვრული თითოეული მოთხოვნა.

გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს ინფორმაცია სკოპინგის დასკვნით განსაზღვრული საკითხების გათვალისწინების შესახებ, ერთიანი ცხრილის სახით (გვერდებისა და (ქვე)თავების მითითებით).

დასკვნითი ნაწილი:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით შპს „ქართლი ჯენერეიშენის“ მიერ წარმოდგენილ პროექტზე, რომელიც ეხება მარნეულის მუნიციპალიტეტში, 110 კვ ძაბვის მიწისზედა ელექტროგადამცემი ხაზის გაყვანასა და 110/35 კილოვოლტი ძაბვის ქვესადგურის მოწყობა-ექსპლუატაციას, **სავალდებულოა გზშ-ის ანგარიშში მომზადდეს** წინამდებარე სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული კვლევების, მოსაპოვებელი, შესასწავლი ინფორმაციის და წარმოსადგენი დოკუმენტაციის მიხედვით. გზშ-ის ანგარიშში შედგენილი უნდა იყოს მოქმედი კანონმდებლობის, განსაკუთრებით სკოპინგის დასკვნით განსაზღვრული მითითებების სრული დაცვით.